

NORGES HØYESTERETT

Den 17. juni 2008 avsa Høyesterett dom i

HR-2008-01073-A, (sak nr. 2008/512), straffesak, anke over dom,

I.

A

(advokat Ben Fegran – til prøve)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Jostein Johannessen)

II.

B

(advokat Ivar Sveen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

(statsadvokat Jostein Johannessen)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stang Lund**: Saken gjelder de domfeltes anker over lovanvendelsen under skyldspørsmålet ved domfellelse for overtredelse av verdipapirhandelloven § 7-1 om konsesjonsplikt for forretningsmessige investeringstjenester og grov eller gjentatt overtredelse av § 2-9 om urimelige forretningsmetoder og handlinger i strid med god forretningsskikk. Det er også anket over inndragning og straffutmåling.
- (2) Agder politidistrikt satte 20. desember 2006 B og A under tiltale ved Kristiansand tingrett for overtredelse av verdipapirhandelloven § 14-3 andre ledd nr. 1 jf. fjerde ledd jf. § 7-1 første ledd jf. § 1-2 første ledd om straff for den som yter investeringstjenester uten tillatelse fra departementet eller medvirker til det, tiltalen post I. Grunnlaget er:

”I tidsrommet fra 30. november 2004 – 3. mai 2005 i Kristiansand, gjennomførte de og/eller den de handlet på vegne av konsesjonsbelagte investeringstjenester i følgende aksjer, uten å inneha tillatelse:

i) Cinemax AS, tilsammen 993.480 aksjer i perioden 1. mars 2005 – 30. april 2005 ble solgt av Vest Invest Sør AS til 34 sluttkunder.

Ved avtale av 1.4.2005 ble 923.000 aksjer kjøpt fra Norfonds AS til kr 0,95 pr. aksje og ved avtale av 5.4.2005 ble 70.480 kjøpt fra Isafe Holding AS til kr 0,75 pr. aksje.

Aksjene ble videresolgt for kr 1,35 pr aksje, tilsvarende en fortjeneste på hhv. 42% og 80%. Transaksjonene ga en samlet fortjeneste på kr 411.488 til Vest Invest Sør AS.

ii) Reachin Technologies AB, tilsammen 100.000.000 aksjer i perioden 20. januar 2005 – 8. april 2005 ble solgt av:

- B til A (65.000.000 aksjer solgt 24.1.2005 for kr 0,025 pr. aksje)
- A til 29 sluttkunder.

Ved avtale av 19.1.2005 ble aksjene kjøpt for kr 0,02 pr. aksje fra C (65.000.000 til B og 35.000.000 til A).

Aksjene ble videresolgt for kr 0,03, tilsvarende en fortjeneste på 50%. Transaksjonene ga en samlet fortjeneste på kr 955.000, fordelt slik: B kr 325.000, A kr 630.000.

iii) IP-Vision AB, tilsammen 575.500 aksjer i perioden 30. november 2004 – 3. mai 2005 ble solgt av:

- Aksjonærlink AS (376.000 aksjer) til 25 sluttkunder i perioden 30.11.2004 – 14.1.2005,
- Vest Invest Sør AS (199.500 aksjer) til 14 sluttkunder i perioden 1.3.2005 – 3.5.2005

Aksjene stammet fra følgende transaksjoner:

Aksjonærlink AS – Avtaler av 28.12.2004, 11.1.2005 og 2.2.2005 med D, tilsammen 376.000 aksjer til kr 1,75 pr aksje.

Vest Invest Sør AS – Avtale av 31.3.2005 med D, 80.500 aksjer og 1.4.2005 med E, 5.000 aksjer, til kr 1,75 pr. aksje, samt avtale av 15.4.2005 med Isafe Holding AS, 114.000 aksjer til kr 1,25 pr. aksje.

Aksjene ble videresolgt til kr 2,50 pr. aksje, tilsvarende en fortjeneste på hhv. 43% og 100%. Transaksjonene ga en samlet fortjeneste på kr 488.625, fordelt slik: Aksjonærlink AS kr 282.000, Vest Invest Sør AS kr 206.625.”

- (3) Tiltalen post II gjelder overtredelse av samme lov § 14-3 andre ledd nr. 6 jf. fjerde ledd, jf. nå § 2-9 (flyttet fra § 2-5) om straff for den som grovt eller gjentatte ganger benytter urimelige forretningsmetoder ved handel i finansielle instrumenter og/eller handler i strid med god forretningsskikk ved henvendelser til allmennheten eller til enkeltpersoner med tilbud eller oppfordring om å fremsette tilbud om kjøp, salg eller tegning av finansielle instrumenter eller som ellers har til formål å fremme handel i slike instrumenter eller medvirker til dette. Grunnlaget er:

”Til tid og på sted som nevnt under post I, grunnlag a, rettet de og/eller den de handlet på vegne av henvendelser til og gjennomførte investeringstjenester som nevnt under post II, grunnlag a overfor en rekke enkeltpersoner, hvorav mer enn 100 kunder inngikk avtale om kjøp, ved bruk av urimelige forretningsmetoder og i strid med god forretningsskikk. Det ble gitt opplysninger som ikke var korrekte eller var egnet til å villed, og/eller at all vesentlig informasjon av betydning for investeringsbeslutningen ikke ble gitt. Dette gjelder ved bl.a. å unnlate å opplyse om egeninteressen ved salgene, herunder vederlagsstrukturen, samt å uttale at den aktuelle aksjen ville stige kraftig i nær fremtid og at selskapene skulle børsnoteres i løpet av et år.”

- (4) Tiltalen post III bokstav a gjelder overtredelse av bokføringsloven § 15 første ledd først punktum, jf. § 7 første ledd, ved i egenskap av styrets leder (B) og daglig leder (A) å unnlate og føre eller sørge for føring av pliktig regnskap og ta vare på bilag og

dokumentere utbetaling av lønn i Vest Invest Sør AS fra selskapets stiftelse i februar 2005 til konkursåpning 1. august 2006. Bokstav b gjelder i samme egenskap unnlatelse av å føre eller sørge for føring av pliktig regnskap i Aksjonærlink AS fra januar 2005 til konkursåpning 3. juli 2006. Post V gjelder i samme egenskap overtredelse av folketrygdloven § 24-4 femte ledd ved å unnlate å beregne og levere terminvis og årlig oppgave over arbeidsgiveravgift i Vest Invest Sør AS.

- (5) I dom 22. juni 2007 fant Kristiansand tingrett de tiltalte skyldig etter den refererte del av tiltalen og dømte B til fengsel i 60 dager og inndragning av 477 500 kroner etter straffeloven § 34. A ble dømt til fengsel i 75 dager og inndragning av 440 167 kroner. De domfelte ble frifunnet for tiltalen post IV som gjaldt unnlatt gjennomføring av forskuddstrekk i Vest Invest Sør AS.
- (6) B og A anket over bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for domfellelsen etter verdipapirhandelloven og inndragningen og straffutmålingen. Agder lagmannsrett avsa 13. februar 2008 dom med slik domsslutning:
- ” 1. **A født 1 september 1962 dømmes for overtredelse av verdipapirhandelloven § 14-3 annet ledd nr 1 jf fjerde ledd jf § 7-1 første ledd; verdipapirhandelloven § 14-3 annet ledd nr 6 jf § 2-5 (nå § 2-9) samt de forhold som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom, alt sammenholdt med straffeloven §§ 62 første ledd og § 63 annet ledd, til fengsel i 90 – nitti – dager. Til fradrag i straffen går 5 – fem – dager for utholdt varetekt.**
2. **I medhold av straffeloven §§ 34 og 37 d første ledd inndras hos A 343 800 – trehundreogfortitretusenåttehundre – kroner til fordel for statskassen.**
3. **B født 17 august 1958 dømmes for overtredelse av verdipapirhandelloven § 14-3 annet ledd nr 1 jf fjerde ledd jf § 7-1 første ledd; verdipapirhandelloven § 14-3 annet ledd nr 6 jf § 2-5 (nå § 2-9) samt de forhold som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom, alt sammenholdt med straffeloven §§ 62 første ledd og 63 annet ledd, til fengsel i 90 – nitti – dager. Til fradrag går 5 – fem – dager for utholdt varetekt.**
4. **I medhold av straffeloven §§ 34 og 37 d første ledd inndras hos B 343 800 – trehundreogfortitretusenåttehundre – kroner til fordel for statskassen.”**
- (7) A og B har anket til Høyesterett. Ankene gjelder lovanvendelsen under skyldspørsmålet, inndragning og straffutmåling.
- (8) Ankene over saksbehandlingen ble frafalt under ankeforhandlingen. Forsvarerne opplyste at de domfelte nå erkjenner at de tjenester som ble ytet ved aksjesalg gjennom Vest Invest Sør AS var konsesjonspliktige investeringstjenester.
- (9) I Høyesterett er saken behandlet i sammenheng med sak nr. HR-2008-01072-A, (sak nr. 2008/90) som gjelder virksomheten til personer og selskap som skaffet aksjene som de domfelte omsatte.
- (10) *Jeg er kommet til at ankene må tas til følge for tiltalen post II om benyttelse av urimelige forretningsmetoder og/eller handlinger i strid med god forretningskikk og for inndragningen og straffutmålingen.*
- (11) I sak HR-2008-01072-A, (sak nr. 2008/90) har Høyesterett i dag opphevd lagmannsrettens dom med hovedforhandling for overtredelsene av verdipapirhandelloven

på grunn av feil lovanvendelse og mangelfulle domsgrunner. I denne saken var C, D og E blant annet dømt for overtredelse av verdipapirhandelloven § 14-3 andre ledd nr. 1 jf. fjerde ledd jf. § 7-1 første ledd jf. § 1-2 første ledd, hvoretter forretningsmessige investeringstjenester bare kan ytes av foretak som har tillatelse fra departementet. De ble frifunnet for grovt eller gjentatte ganger å ha benyttet urimelige forretningsmetoder ved handel i finansielle instrumenter og/eller å handle i strid med god forretningskikk. C, D og E og selskapene Innsikt Brokers AS og Norfonds AS ble også dømt til inndragning etter straffeloven § 34. Virksomheten til de her omtalte personer og selskaper, heretter kalt Gruppe 1, er nærmere beskrevet i sak nr. 2008/90, som jeg viser til.

- (12) B har drevet som byggmester i mange år. Han er nå uføretrygdet med 50 prosent. Det framgår av tingrettens dom at han har erfaring fra omfattende aksjehandel gjennom mange år.
- (13) A har arbeidet i flere år som markedsrådgiver i Norsk Finansanalyse. Han har lang erfaring fra verdipapirmarkedet.
- (14) Aksjonærlink AS ble stiftet i 2000. Aksjonærer i det aktuelle tidsrom var B, A og F med lik andel hver. A var daglig leder og B leder av styret. F var regnskapsfører. Virksomheten i selskapet opphørte rundt årsskiftet 2004/2005. Selskapet ble tvangsoppløst i juli 2006 da det ikke hadde revisor, og ble behandlet etter reglene i konkurs- og dekningsloven. Det framgår av sluttinnberetningen at vedtektene ble endret 7. juli 2004, slik at selskapets formål blant annet var å tilby ”finansiell rådgivningsvirksomhet m.v. samt hva hermed står i forbindelse”.
- (15) Vest Invest Sør AS ble stiftet i februar 2005. A og B eide hver en halvpart av aksjene. Også her var A daglig leder og B leder av styret. Selskapet ble tvangsoppløst i august 2006 da det manglet revisor, og ble behandlet etter reglene i konkurs- og dekningsloven. Selskapets formål var
- ”primært handel med tjenester innen finansiell rådgivning og bistand i Norge.
Subsidiært kan firmaet drive generell handel med varer og tjenester i inn- og utland og foreta investeringer i eiendommer og andre selskap.”**
- (16) Selskapet hadde flere ansatte. I sluttinnberetningen er uttalt at selskapets virksomhet på mange måter var en fortsettelse av den virksomhet som tidligere ble drevet i selskapet Aksjonærlink AS.
- (17) I forbindelse med Kredittilsynets undersøkelse av Gruppe 1 våren 2005 ble avdekket at personer og selskaper i gruppen fra november 2004 til april 2005 hadde solgt aksjer i de uregistrerte selskapene Cinemax AS, Reachin Technologies AB og IP-Vision AB til A, B, Aksjonærlink AS og Vest Invest Sør AS, heretter kalt Gruppe 2. Deltakerne i Gruppe 2 hadde fra desember 2004 fram til begynnelsen av mai 2005 solgt aksjene videre til i alt 102 sluttkunder. Prisene til sluttkundene var de samme som Gruppe 1 tok til sine sluttkunder. Brutto fortjeneste varierte fra 42 til 100 prosent og samlet brutto gevinst for Gruppe 2 var 1 810 000 kroner.
- (18) Transaksjonene ble gjennomført ved at personer eller selskaper i Gruppe 1 etter muntlig avtale solgte aksjer på kreditt til personer eller selskaper i Gruppe 2 til langt lavere priser enn til andre sluttkunder. Vederlaget ble betalt etter at Gruppe 2 hadde mottatt oppgjør fra sluttkundene. Transaksjonene mellom Gruppe 1 og Gruppe 2 og til sluttkundene er

registrert i Verdipapirsentralen, men ikke i aksjebøkene til de selskaper som hadde utstedt aksjene. Kredittilsynet stanset 3. juni 2005 virksomheten i Gruppe 2 og anmeldte forholdet. Transaksjonene er nærmere beskrevet i grunnlaget for tiltalen post I, som jeg har gjengitt tidligere.

(19) *Tiltalen post I*

(20) Innledningsvis nevnes at de domfelte gjør gjeldende at lagmannsretten feilaktig har behandlet transaksjonene med aksjene i de tre selskaper som ett straffbart forhold. Det er vist til at i tiltalen og i tingretten er transaksjonene fordelt på hvert selskap og korrekt ansett som tre straffbare forhold. Jeg bemerker at spørsmålet om flere lovovertrедelser skal anses som ett fortsatt straffbart forhold eller flere lovovertrедelser, skal avgjøres etter en helhetsvurdering. I dette tilfellet er handlingene mange og likeartet, gjelder unoterte selskaper, har funnet sted over relativt kort tid og i felleskap med lik deling av utbyttet. Etter min mening har lagmannsretten korrekt lagt til grunn at tiltalen post I gjelder ett fortsatt straffbart forhold. Jeg tilføyer at en oppdeling i flere straffbare forhold er uten betydning i dette tilfellet.

(21) De domfelte hadde ikke tillatelse etter verdipapirhandelloven § 7-1 til å yte forretningsmessige investeringstjenester og fylte heller ikke vilkårene for å få slik tillatelse. De har for Høyesterett erkjent at de på vegne av Vest Invest Sør AS utførte konsesjonspliktige investeringstjenester i forbindelse med salg av aksjer i Cinemax AS og IP-Vision AB. For øvrig fastholdes at omsetningen av aksjene fant sted for egen regning uten at det ble ytet forretningsmessige investeringstjenester.

(22) Førstvoterende i sak HR-2008-01072-A, (sak nr. 2008/90) har om forståelsen av investeringstjenester i verdipapirhandelloven § 1-2 i avsnittene 26–28 – uttalt:

”Det følger av bestemmelsens ordlyd at konsesjonsplikt i dette tilfelle forutsetter at det skjer en tjenesteytelse overfor tredjeperson – som i vår situasjon kan være selger eller kjøper av aksjene. Investeringer som utelukkende skjer i foretakets egen interesse, typisk egenhandel som ledd i virksomhetens forvaltning av egen kapital, er konsesjonsfri. Dette fremgår uttrykkelig av verdipapirhandelloven 2007 § 9-2 annet ledd nr. 6 om at konsesjonsplikten ikke gjelder ”den som handler for egen regning i finansielle instrumenter”, men er utvilsomt også rettsstilstanden etter verdipapirhandelloven 1997.

Det er ikke tilstrekkelig at det faktisk oppstår en fordel for en tredjeperson. Skal virksomheten være omfattet av definisjonen, må det foreligge et tilknytningsforhold som gjør det naturlig å si at det ”ytes” en tjeneste. Dette krever ikke at det påvises en uttrykkelig avtale – det er tilstrekkelig at virksomheten ut fra en samlet vurdering har karakter av tjenesteytelse overfor tredjeperson.

Etter bestemmelsen er det ikke relevant hvilket omfang egenhandelen har, og som utgangspunkt heller ikke hvor stor andel av egenhandelen som har karakter av tjenesteytelse overfor tredjeperson, men hvis omfanget er marginalt, kan konsesjonsplikten bortfalle etter verdipapirhandelloven § 7-1 tredje ledd nr. 1.”

(23) Som det framgår av mitt votum i saken, er jeg enig i dette.

(24) Lagmannsretten var ikke i tvil om at aksjeomsetningen ”rammes av forbudet i verdipapirhandelloven § 1-2 første ledd nr. 2”. Denne bestemmelse gjelder investeringstjenester på forretningsmessig basis ved omsetning av finansielle instrumenter for egen regning. Deretter viser lagmannsretten til en rekke forhold som underbygger

dette. Blant annet framheves at aksjene som Gruppe 2 kjøpte først ble betalt etter videresalg til slutt kunder, og at prisene var langt lavere enn de priser Gruppe 1 solgte for til sine slutt kunder. I realiteten ble prisene til slutt kundene til Gruppe 2 fastsatt av Gruppe 1. I følge lagmannsretten forelå ingen opplysninger om at Gruppe 2s aksjeervert var registrert i Verdipapirsentralen eller i utstedende selskapers aksjebøker. Deretter forsetter lagmannsretten:

”Omsetningen av aksjene i regi av de tiltalte og/eller Aksjonærlink AS/Vest Invest Sør AS har utpreget karakter av mellommannsvirksomhet som omtalt i verdipapirhandelloven § 1-2 første ledd nr 1, og lagmannsretten legger til grunn som bevist at begge de tiltalte var klar over det. I tillegg til merknadene ovenfor vises til at A i noen sammenhenger omtalte Vest Invest Sør AS som et selskap som ’tar i mot oppdrag ifra aktører i markedet når det gjelder spredningssalg, emisjoner og andre relaterte emner.”

(25) Etter en totalvurdering av bevisene konkluderte lagmannsretten med at begge de tiltalte har forholdt seg som angitt i tiltalens post I, og at det hadde foregått omsetning av finansielle instrumenter som krevde departementets tillatelse etter verdipapirhandelloven § 7-1 jf. § 1-2 første ledd nr. 1 og 2. A og B var klar over dette gjennom hele perioden tiltalen omfatter. Vilåårene for straff etter verdipapirhandelloven § 14-3 første ledd nr. 1 var derved til stede.

(26) Jeg bemerker til dette at verdipapirhandelloven § 1-2 definerer investeringstjenester, finansielle instrumenter, varederivater og omsettelige verdipapirer. Første ledd nr. 1 og nr. 2 om investeringstjenester ved mekling og omsetning for egen regning lyder:

”Med investeringstjenester menes følgende tjenester når disse ytes på forretningsmessig basis:

- 1. mottak og formidling av ordre på vegne av investor i forbindelse med finansielle instrumenter, samt utførelse av slike ordre,**
- 2. omsetning av finansielle instrumenter for egen regning.”**

(27) Aksje er etter § 1-2 andre ledd nr. 1, jf. tredje ledd nr. 1, finansielt instrument.

(28) Det følger av første ledd at den enkelt transaksjon ikke kan både være mekling etter nr. 1 og omsetning for egen regning etter nr. 2.

(29) Lagmannsrettens uttalelse om at Gruppe 2s aksjeervert ikke ble registrert i Verdipapirsentralen er uriktig. Det er en vitterlig kjensgjerning at aksjene først ble registrert på personer og selskap i Gruppe 2 før de ble registrert på slutt kundene. Ut fra dette må legges til grunn at Gruppe 2 har omsatt aksjene for egen regning. Feilen er uten betydning hvis lagmannsretten korrekt har antatt at Gruppe 2 har ytet investeringstjenester ved omsetning av aksjer for egen regning, jf. nr. 2. Som nevnt er dette erkjent for Høyesterett for så vidt angår aksjesalg foretatt av Vest Invest Sør AS.

(30) Som nevnt gjaldt de muntlige avtaler mellom Gruppe 1 og Gruppe 2 kredittsalg av et større antall aksjer i uregistrerte selskaper, hvor prisen til Gruppe 2s slutt kunder i realiteten var fastsatt av selgerne i Gruppe 1. Gruppe 2 betalte Gruppe 1 tilnærmet det samme som hver deltaker i denne gruppe hadde betalt for aksjene og fikk derved stor rabatt i forhold til andre kunder. Oppgjør skjedde først når salg til slutt kundene hadde funnet sted. Avtalene må ses som et ledd i Gruppe 1s spredning av aksjer i uregistrerte

selskap i et marked som måtte opparbeides. Ut fra beskrivelsene i lagmannsrettens og tingrettens dommer er det ingen påviselige forskjeller mellom omsetningen gjennom Vest Invest Sør AS og Aksjonærlink AS og den de domfelte selv sto for.

- (31) Basert på lagmannsrettens beskrivelse av de faktiske forhold, som her underbygges av tingrettens beskrivelse som lagmannsretten viser til, har de domfelte etter min mening på forretningsmessig basis ytet investeringstjenester i forbindelse med spredningen av aksjer i Cinemax AS, Reachin Technologies AB og IP-Vision AB. Verdipapirhandelloven § 14-3 andre ledd nr. 1 jf. § 7-1 første ledd jf. § 1-2 første ledd nr. 2 får anvendelse.
- (32) Jeg finner etter dette at anken over lovanvendelsen for tiltalen post I må forkastes.
- (33) *Tiltalen post II*
- (34) Etter verdipapirhandelloven § 14-3 andre ledd nr. 6 straffes bare grov eller gjentatt overtredelse av § 2-9 (før 1. september 2005 § 2-5) Etter § 2-9 forbys urimelige forretningsmetoder og handlinger i strid med god forretningsskikk. Jeg viser til førstvoterendes bemerkninger om forståelsen av § 2-9 i HR-2008-01072-A, (sak nr. 2008/90) avsnittene 39–41 – som jeg tiltrer.
- (35) Lagmannsretten la til grunn at de domfelte og selgerne som opptrådte på vegne av selskapene i Gruppe 2, var pågående og aktive, at det ble forespeilet betydelig kursoppgang på samtlige aksjer, at tilgang på aksjene var begrenset, og at børsnotering ville finne sted i nærmeste framtid. Kundene ble oppfordret til å ”skynde seg” før kursene steg. Deretter fortsetter lagmannsretten:

”Det ble ikke i noe tilfelle opplyst hvilken nærmest eventyrlig fortjeneste de tiltalte ville oppnå om de fikk solgt aksjene til prisene avtalt med Gruppe 1. Ved salg av Cinemax AS aksjene ble ikke opplyst at utleie av video, som i h h t opprinnelige planer og prospekt ville gi betydelige inntekter, mer eller mindre var droppet. Det ble også sendt ut et ’informasjonsmemorandum’ om Cinemax som A og B visste ikke var oppdatert og til dels misvisende. I et tilbudsbrev vedr aksjer i IP-Vision AB, bl a sendt til en av sluttkjøperne, Olav Sletten, ble opplyst at børsnotering vil bli ’på en skandinavisk børs’, at ’Pareto estimerte at selskapet vil koste mellom 5-6.00,- kr ved notering’ og at prisen pt var ’2.50,- Kr’. Opplysningene om børsnotering og verdivurdering fra Pareto var det overhodet ikke dekning for. Brevet er signert ’Isafe Holding AS’, men det er ikke tvil om at det er sendt fra de tiltalte. I noen tilfelle ble ulike eksemplarer av markedsanalysekriftet ’Innsikt’, utarbeidet av C, sendt ut samtidig med kjøpstilbud. Tidsskriftet inneholder opplysninger om Cinemax AS og Reachin som til dels var svært villedende. Bl a er opplyst at aksjen er notert på OTC-listen, noe disse aksjene aldri har vært. I tillegg brukte de som solgte aksjene villedende opplysninger fra Innsikt i telefonkontakter med potensielle kunder.

Lagmannsretten legger til grunn som bevist at både A og B var klar over hvorledes markedsføringen foregikk og at de i stor grad selv innpodet salgsteknikkene i de fire ansatte selgerne.”

- (36) Lagmannsretten konkluderte med at de domfelte i sin markedsføring både grovt og gjentatte ganger gjorde bruk av urimelige forretningsmetoder og opptrådte i strid med god forretningsskikk, og at de handlet forsettlig.
- (37) De domfelte har anført at lagmannsretten bare omtaler de domfeltes kunnskap om innholdet av ”informasjonsmemorandum” om Cinemax, som de ”visste ikke var oppdatert

og til dels misvisende.” For øvrig uttaler lagmannsretten seg om markedsføringen og salgsteknikker uten å gå inn på hva de domfelte visste om innholdet i informasjonen de mottok fra Gruppe 1.

- (38) Jeg bemerker at de domfelte baserte sin markedsføring og salg på skriftlige og muntlige opplysninger som de fikk fra Gruppe 1. Det kan ikke uten videre legges til grunn ved bedømmelse av forsettet at de visste at opplysningene blant annet om børsnøtering, prisestimeringer fra andre og markedsanalysene i bladet Innsikt var uriktige og villedende. Når det ikke framgår av domsgrunnene at forsettet omfatter dette, er Høyesterett avskåret fra å prøve lovanvendelsen. Det er ikke tilstrekkelig til å konstatere forsett at de domfelte var klar over hvorledes markedsføringen foregikk og de ansatte selgeres salgsteknikker.
- (39) Lagmannsrettens dom med ankeforhandling må etter dette oppheves for tiltalen post II, jr. straffeprosessloven § 342 andre ledd nr. 4 jf. § 343 andre ledd nr. 8.
- (40) *Inndragning*
- (41) Lagmannsretten fant at vilkårene for inndragning av utbytte etter straffeloven § 34 forelå, og at inndragning av bruttovinningen med fradrag for beregnet skatt ikke var klart urimelig. Når lagmannsrettens domfellelse etter tiltalen post II oppheves, er grunnlaget for inndragning at de forretningsmessige investeringstjenestene i forbindelse med omsetningen av aksjene i egen regning fant sted uten departementets tillatelse.
- (42) Jeg finner at spørsmålet om inndragning av utbytte står i en noe annen stilling når det ikke kan legges til grunn at utbyttet er oppnådd ved overtredelse av verdipapirhandelloven § 2-9. Det er av interesse at Kredittilsynet ikke kan beslutte vinningsavståelse etter samme lov § 14-2 første ledd ved uaktsom eller forsettlig overtredelse av § 7-1. Ved overtredelse av § 2-9 kan imidlertid hel eller delvis vinningsavståelse besluttes.
- (43) Lagmannsretten la til grunn at brutto utbytte for hver av de domfelte var 477 500 kroner. A har betalt 37 333 i skatt på gevinsten, slik at utbyttet for ham nå er 440 167 kroner. I samsvar med påtalemyndighetens påstand foretok lagmannsretten fradrag for beregnet skatt med 28 prosent, slik at ”netto” vinning var 343 800 kroner. Dette er etter praksis ikke korrekt, da bare betalt eller ilignet skatt skal trekkes fra brutto utbytte.
- (44) Etter min mening vil det i denne sak være klart urimelig å iverksette inndragning av hele utbyttet av aksjesalgene ved overtredelse av verdipapirhandelloven § 7-1. I slike tilfeller trenger ikke ulovlige investeringstjenester medføre at selve transaksjonene er klanderverdig. Skjønnsmessig finner jeg at inndragning av det halve brutto utbytte med 238 750 kroner vil være en passende reaksjon for de domfeltes omfattende omsetning av aksjer for egen regning basert på ulovlige investeringstjenester. I tillegg må det gjøres fradrag i brutto utbytte for betalt skatt for As vedkommende med 37 333 kroner. Noen ytterligere reduksjon på grunn av de domfeltes svake økonomi er det ikke grunnlag for.
- (45) *Straffutmåling*
- (46) De domfelte skal straffes for å ha ytet forretningsmessige investeringstjenester til et større antall personer uten tillatelse fra finansdepartementet. Den samlede omsetning til

slutt kunder fra desember 2004 til og med april 2005 var 5,78 millioner kroner. Virksomheten opphørte som følge av Kredittilsynets undersøkelser våren 2005.

- (47) I tillegg kommer de forhold som er rettskraftig avgjort av tingretten. Dette gjelder unnlattelse av å føre pliktig regnskap i selskapene Vest Invest Sør AS fra selskapets stiftelse i februar 2005 til åpning av konkurs i august 2006 og for Aksjonærlink AS fra januar 2005 til åpning av konkurs i juli 2006. De domfelte unnlot også å beregne og inngi terminvise oppgaver vedrørende arbeidsgiveravgift i perioden mars 2005 til januar 2006 og den årlige avgiftsoppgave i Vest Invest Sør AS. Tingretten fant at B handlet forsettlig og A uaktsomt.
- (48) Forsettlig manglende føring av pliktig regnskap over lengre tid er meget alvorlig og ville i seg selv bli å straffe med ubetinget fengsel. Dette gjelder B, mens A er kjent skyldig i uaktsom overtredelse. Det samme gjelder ytelse av forretningsmessige investeringstjenester uten tillatelse i det omfang de domfelte har gjort. Det er straffskjerpene at den ulovlige virksomhet gjaldt spredning av aksjer i uregistrerte selskaper med den særlige risiko dette medfører for kjøperne. Jeg finner en straff på ubetinget fengsel i 45 dager for B og 30 dager for A passende. Ved utmåling av straffen har jeg tatt hensyn til at halve utbyttet inndras, og at det nå er tre år siden de straffbare forhold opphørte.
- (49) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Lagmannsretten dom med ankeforhandling oppheves for så vidt angår tiltalen post II.
2. Ankene over lovanvendelsen for tiltalen post I forkastes.
3. I lagmannsrettens dom gjøres for øvrig disse endringer:
  - a) Straffen for A settes til fengsel i 30 – tredivet – dager og inndragningen til 220 083 – tohundreogtjuetusenogåttititre – kroner.
  - b) Straffen for B settes til fengsel i 45 – førtifem – dager og inndragningen til 238 750 – tohundreogtrettiåttetusensjuhundreogfemti – kroner.

- (50) Kst. dommer **Kaasen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (51) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (52) Dommer **Tjomsland:** Likeså.
- (53) Dommer **Lund:** Likeså.
- (54) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Lagmannsretten dom med ankeforhandling oppheves for så vidt angår tiltalen post II.
2. Ankene over lovanvendelsen for tiltalen post I forkastes.
3. I lagmannsrettens dom gjøres for øvrig disse endringer:
  - a) Straffen for A settes til fengsel i 30 – tredve – dager og inndragningen til 220 083 – tohundreogtjuetusenogåttitre – kroner.
  - b) Straffen for B settes til fengsel i 45 – førtifem – dager og inndragningen til 238 750 – tohundreogtrettiåttetusensjuhundreogfemti – kroner.

Riktig utskrift bekreftes: